

30 THÁNG TƯ – CHUYỆN BÂY GIỜ MỚI KỂ.

Sáng 30 tháng 4 năm 1975, tôi đang ở cuối đường 14 cũ và đầu đường Trường Sơn mới, tức sông A Vương, tỉnh Quảng Đà (cũ). Lúc đó tôi nghe BBC kể về một bức biếm họa đăng trên báo Mỹ, vẽ ngôi mộ có bia khắc dòng chữ "VNCH" (Việt Nam Cộng Hoà) và "nơi đây yên nghỉ một quốc gia vừa chết trong tức tưởi".

Tôi cũng nghe đài Sài Gòn đọc tuyên bố buông súng, giao lại chính quyền của ông Dương văn Minh, sau đó là bài hát *Giọt mưa thu* của Đặng Thế Phong - "*ngoài hiên giọt mưa thu thánh thót rơi, trời vắng...u buồn...mây hắt hiu ngừng trôi*", lát sau có tiếng người đọc: "Đây là tiếng nói của Quân Giải phóng khu vực Sài Gòn-Chợ Lớn" và tôi nghĩ:

chiến tranh đã kết thúc.

Đêm đó nằm trên võng với ánh đèn hạt đậu, tôi ghi sổ tay: "*Lịch sử dân tộc sang trang mới. Nghệ thuật với "tiếng lòng" cáo chung. Tiếng nhạc Đặng Thế Phong như tiếng nức nở than khóc một thực thể vừa trút hơi thở cuối cùng. Đó là tiếng kèn đưa đám chế độ Việt Nam Cộng Hòa, tiếng thờ than cuối cùng, tiếng thờ hất ra của một nền nghệ thuật tự do.*

Thôi thế từ nay hết cái buồn mênh mang, hết cái sầu vụn cổ, hết cái bơ vơ trong cõi vô cùng...Mai tới là những điệu kèn đồng hối hả thúc giục lao động....Nghệ thuật, nghệ thuật và nghệ thuật...cũng dứt tay vào cồng.."

Sáng hôm sau xảy chuyện: Bên trạm giao liên, cô Hoa đẻ non, con mới 15 ngày còn đỏ hỏn, đã phải ngồi xe tải vượt Trường Sơn ra Bắc. Cô van xin ở lại để mẹ con cứng cáp. Đâu có được. Cô và đứa con cô là biểu tượng của tội lỗi, của sự mất thanh danh tiểu đoàn, mất danh dự quân đội. Lòng tôi như xát muối nhìn cô ẵm con lên xe, ngoái nhìn phương trời xa, bố đứa bé chưa biết mặt con vẫn đang lặn lội chiến trường.

Cô sẽ về một vùng quê nào đó, ôm con mỗi mắt đợi chờ. Nhưng cô chờ ai, người đàn ông chỉ sau một lần yêu chớp nhoáng đã lại đi vào lửa đạn. Mai sau còn sống trở về và liệu lúc đó có còn của cô?"

10 ngày sau, tôi cùng đại úy Lê Tử Kỳ - sau này là Viện trưởng Viện thiết kế dầu khí, chạy commăng ca về Sài Gòn tìm tới nhà ông anh là nhà văn Nhật Tiến, nhờ báo Thiếu Nhi tôi biết được địa chỉ 159 Thiệu Trị, cạnh cổng xe lửa số 6.

Vào một buổi chiều, một chiếc xe con quân sự đỗ xích trước cửa, hai ông "lính chiến" quân trang quân dụng đầy mình nhảy trên xe xuống gõ cửa ầm ầm. Xấp nhỏ chạy ra, tôi hét: "Mở cửa...cách mạng xét nhà...". Ôi chao, ngày đó như thế là chuyện lớn lắm. Tôi vào phòng khách nhìn thấy hình bố mẹ treo trên tường, yên trí nhà ông anh đây rồi. Tôi hét:

- Bố mẹ đâu rồi?

Xấp nhỏ sợ xanh mắt, mếu máo:

- Bố mẹ cháu ở nhà in...

- Gọi điện về ngay...

Lát sau ông Nhật Tiến chạy về. Nhìn thấy hai ông bộ đội ngồi lù lù, ông tái mặt. Tôi lại gần ôm lấy ông anh:

- Em Tuấn đây mà...

Ông Nhật Tiến đẩy tôi ra:

- Vâng vâng...mời hai ông ngồi chơi...

Tới lúc đó ông Nhật Tiến vẫn chưa dám nhận thằng em xa cách từ năm 1954. Mãi sau khi tôi vào toa lét tắm rửa, mặc bộ pyjama bước ra, hai anh em mới ôm nhau khóc nức nở.

Chiều hôm đó sau bữa tiệc hàn huyên, tôi mặc quần tây, áo sơ mi lên ra lảng cha Cả tìm... "chị em ta".

Mãi sau này tôi khó quên được cái cảnh "vui vẻ" trên giường với cô gái, nhìn vào cánh tủ gương thấy trên chiếc chiếu trải dưới đất đứa bé gái chừng 3 tuổi đang ngủ mê mết. Tôi đoán cô gái là vợ lính cộng hòa đã nằm xuống đầu đó để lại hai mẹ con. Khi chia tay, cô gái cười buồn:

- Chắc anh là...bộ đội cụ Hồ?

Tôi tròn tròn mắt:

- Ôi trời ôi...sao em đoán hay vậy?

Cô gái lại cười:

- Thì bị hãm trên rừng lâu ngày , riết rồi thành con chó đói....lính cộng hòa đâu có vậy!
Tôi phải thưởng thêm cho em một tờ bạc “bác Hồ” nữa.

Tối đó mãi 10 giờ khuya chưa thấy ông em mò về , ông Nhật Tiến đánh xe hơi đi rà rà dọc đường Võ Tánh, chợt tá hỏa thấy ông em ngồi vỉa hè nói cười ngả ngớn , vỗ đùi vỗ vế mấy em đứng đường. Ông phóng vội xe đi sợ tôi “mặc cảm” . Đêm đó tôi về khuya, ông anh đã “tế nhị” để sẵn trong toa lét một chai còn 90 để ông em “tổng vệ sinh”. Tối hôm sau, ngồi uống cà phê, hai anh em bàn chuyện chính trị, thời sự. Ông đưa ra mấy cuốn Mác Lê, mấy cuốn nghị quyết đại hội đảng coi y tôi ra sao. Tôi bật cười :

- Thôi ông ơi, những cuốn này không nhá được đâu, đến tôi cũng còn chịu nữa ông. Tốt hơn hết ông tìm cách trốn ra nước ngoài . Người tử tế như ông sống sao được với cộng sản”

Ôi thôi thôi , thế là bao nhiêu thu hoạch sau đợt thành ủy Sài Gòn tổ chức học tập nghị quyết chính trị cho văn nghệ sĩ Sài Gòn trôi sạch. Thế rồi sau mấy năm nhếch nhác làm nhà giáo, ông anh tôi mới bước chân xuống tàu di tản sang Mỹ sau một chuyến đi trên hải đạo kinh .